

MSB 365

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers

Het laatste der dagen in Daniël hoofdstuk 2 –

AḤARĪT YOMAYYA

Door Mark Hammond

In Daniël hoofdstuk 2 lezen we: **“Maar er is een God in den hemel, Die verborgenheden openbaart, Die heeft den koning Nebukadnezar bekend gemaakt, wat er geschieden zal in het laatste der dagen; uw droom, en de gezichten uws hoofds op uw leger, zijn deze: Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uw gedachten op, wat hierna geschieden zou; en Hij, Die verborgen dingen openbaart, heeft u te kennen gegeven, wat er geschieden zal”** (Daniël 2:28-29)¹.

De uitdrukking “in het laatste der dagen” (Hebreeuws: *BEAḤARĪT HAYYAMĪM*)² bestaat uit een enkelvoudig zelfstandig naamwoord, status constructus (Strong's getal H319) en een meervoudig zelfstandig naamwoord, status absolutus (Strong's getal H3117). Deze combinatie komt 14 keer voor in het Oude Testament (inclusief de Aramese tekst van Daniël), maar wordt in de Statenvertaling inconsistent weergegeven in het Nederlands als ‘de navolgende’, ‘de laatste’, ‘het laatste’, ‘het vervolg’ der dagen.

De *Cambridge Bible* legt de uitdrukking *BEAḤARĪT HAYYAMĪM* uit als “dit zal gebeuren in het vervolg van de dagen”; met andere woorden, dit zal gebeuren (toekomstige tijd) aan het einde van de dagen of bij de voltooiing van de dagen. De term ‘hierna’ in vers 29 heeft dezelfde stam als het voorzetsel אַחֲרַי (Strong's getal H311, dat in deze context eenvoudig ‘na’ betekent).

Op dit punt is het nuttig om te weten dat het woord ‘vervolg’ verwant is aan het woord ‘volgorde’ in het Nederlands. Een volgorde is een reeks dingen die in een bepaalde orde zijn geplaatst; een vervolg is het volgende ding in de orde na de andere dingen die ervoor kwamen, waardoor een volgorde wordt voortgezet. Deze definities gelden zowel voor een reeks populaire Indiana Jones-films als voor de alfabetblokken van een kind die van A tot Z zijn gerangschikt.

¹ Citaten in deze studie zijn uit de Statenvertaling, omdat deze vertaling het beste aansluit bij de door de schrijver gebruikt *King James Version* (vert.)

² De tekst in Daniël 2 is evenwel Aramees: *BEAḤARĪT YOMAYYA*. (vert.)

De zogenaamde eschatologie-deskundigen van tegenwoordig beweren dat de Bijbel moet worden gebruikt om 'zichzelf uit te leggen'. In hun streven om dit doel te bereiken, haasten ze zich naar het visioen dat is opgetekend in Daniël hoofdstuk 8 en concluderen ze dat deze profetie het indrukwekkende beeld van Daniël 2 verklaart. Ze concluderen dat de delen van het beeld van zilver en koper die Nebukadnezar hebben opgevolgd, wereldrijken zijn in de 'laatste dagen'. Eschatologen roepen: eureka! Deze metalen delen staan voor de Medo-Perzische en Grieks-Macedonische rijken die het Babylonische rijk hebben opgevolgd, en aangezien het Romeinse rijk deze in de geschiedenis heeft opgevolgd, moet Rome het ijzeren deel van het beeld vertegenwoordigen, en het mengsel van ijzer en klei is 'het Mohammedaanse rijk of de Europese Unie', en zo bevestigt de geschiedenis dit 'onfeilbare' bewijs.

De uitleg van de droom door Daniël zegt NIET dat de beschreven gebeurtenissen 'nu' plaatsvonden – dat wil zeggen NIET in de tijd van Nebukadnezar – maar eerder dat deze gebeurtenissen zouden plaatsvinden 'in het vervolg van de dagen'. Wat is dan precies dit 'vervolg van de dagen'? De lezer wordt aangemoedigd om alle 14 gevallen van *BEAḤARĪT HAYYAMĪM* in het Oude Testament te onderzoeken³; in alle gevallen waarin deze uitdrukking voorkomt, is *HAYYAMĪM* correct weergegeven, maar *AḤARĪT* is niet consistent in het Nederlands weergegeven. De teksten zijn: Genesis 49:1; Numeri 24:14; Deuteronomium 4:30 en 31:29; Jesaja 2:2; Jeremia 23:20; 30:24; 48:47 en 49:39; Ezechiël 38:16; Daniël 2:28 en 10:14; Micha 4:1; en Hosea 3:5.

De Bijbelgedeelten Jesaja 2:2-5 en Micha 4:1-3 maken overduidelijk wat de Bijbelse betekenis is van en het buitengewone karakter dat verbonden is aan 'het laatste der dagen'.

Jesaja 2:2-5: **“En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelfden zullen alle heidenen toevloeien. En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem. En Hij zal rechten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leren. Komt, gij huis van Jakob, en laat ons wandelen in het licht des HEEREN.”**

Micha 4:1-3: **“Maar in het laatste der dagen zal het geschieden, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, en de volken zullen tot hem toevloeien. En vele heidenen zullen henengaan, en zeggen: Komt en laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, en ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en wij in Zijn paden wandelen; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem. En Hij zal onder grote volken richten, en machtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen den krijg niet meer leren.”**

In zijn uitleg van de droom verklaart Daniël dat koning Nebukadnezar het hoofd van goud van het beeld is; dit betekent niet dat het koninkrijk Babylon het hoofd van goud is – een belangrijk onderscheid. Deze koning was anders dan alle andere personen in de Bijbel. Hij was een heidense koning, een product van de tijd en cultuur in Mesopotamië, een cultuur die de afgoden van de schepping aanbad in plaats van de Schepper. Hij werd door Yahweh tot zijn positie verheven om Israël te straffen. Maar hij werd vervuld van trots, en God strafte hem en bracht hem tot de toestand van een eenvoudig beest. Uiteindelijk gaf God hem zijn verstand weer terug.

Een ander interessant figuur in de droom is de 'steen die afgehouden werd zonder handen' – dat wil zeggen een steen die door goddelijke middelen is afgehouden en niet door menselijke inspanningen. Ik geloof dat deze steen een vertegenwoordiging is van Jezus Christus en zijn goddelijke heerschappij, en dat de gebeurtenis die hier wordt beschreven zal plaatsvinden bij de wederkomst van Christus. Dat zal in het verlengde liggen van de openbaring van het Koninkrijk van God op aarde. In de droom waren, toen deze steen het beeld raakte, alle andere delen (goud, zilver, enz.) aanwezig en waren ze terzelfder tijd in het beeld. En ze werden allemaal tegelijkertijd verpulverd toen het beeld werd verbrijzeld – niet één deel na het andere, of het ene koninkrijk dat het andere vernietigde, zoals menselijke koninkrijken zo vaak doen.

Daniël 2:44 biedt nog een ander belangrijk element voor ons begrip. “In de dagen van die koningen” – dat wil zeggen wanneer deze koningen hun rol vervullen als heersers van menselijke regeringen over de hele aarde – “zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden...” In de *Emphasized Bible* van Rotherham luidt deze zin letterlijk: **“En in de dagen van die koningen zal de God van de hemel een koninkrijk oprichten dat voor altijd** [Aramees: *ALEMĪN* – meervoudig zelfstandig naamwoord, status absolutus, van

³ De Hebreeuwse uitdrukking komt dertien keer voor. De Aramese (*BEAḤARĪT YOMAYYA*) één keer. (vert.)

het Aramese *ĀLAM* en de taalkundige tegenhanger van Hebreeuws: *OLĀM*] **zal blijven bestaan dat niet vernietigd zal worden, en het koninkrijk zal niet aan een ander volk worden overgelaten.**" Dit geeft nadrukkelijk aan dat deze droom gaat over het einde van de menselijke heerschappij.

We moeten de feiten onder ogen zien! Op het moment van schrijven (2025) heeft dit 'vervolg van de dagen', deze reeks gebeurtenissen, simpelweg nog niet plaatsgevonden. Het is onhoudbaar om, zoals eschatologen doen, te beweren dat de historische opeenvolging van koninkrijken (Babylonië → Medo-Perzië → Grieks-Macedonië → Rome → plus nog een ander) het 'vervolg van de dagen' vertegenwoordigt; het is onzin.

De conclusies die we trekken moeten in overeenstemming zijn met het karakter van de *AḤARĪT HAYYAMĪM* dat levendig wordt beschreven in Jesaja 2, Micha 4 en de overige 12 vermeldingen in het Oude Testament.

Er zijn drie conclusies te trekken:

Conclusie 1: De 'laatste dagen' van Daniël 2 verwijzen naar het openbare Koninkrijk van God op aarde. De Joodse profeten bevestigen dit en onderscheiden die toekomstige tijd van zegen.

Conclusie 2: Er wordt een vervolg op de periode van het Koninkrijk van God beschreven, namelijk de wederkomst van Jezus Christus. De menselijke regeringen die Hij instelt om Hem te dienen tijdens de periode van het Koninkrijk van God, zullen uiteindelijk worden vernietigd en opgenomen in zijn regering.

Conclusie 3: Koning Nebukadnezar heeft een toekomst: hij zal een koninklijke rol vervullen in het openbare Koninkrijk van God wanneer dat op aarde actief wordt. Hij zal zelfs een van de vele prominente personen zijn die zullen worden opgewekt tot eeuwig (*OLĀM* – altijd stromend) leven. Zo zal bijvoorbeeld koning Kores worden opgewekt om Gods wil te doen (zie Jesaja 44:28 en Jesaja 45:1), evenals koning David (zie Ezechiël 34:24 en Ezechiël 37:25). Nebukadnezar werd uiteindelijk een gelovige in de ene, allerhoogste God, Yahweh. En dat resultaat zal in de toekomst worden toegepast voor Gods heerlijkheid: "Ten einde dezer dagen nu, hief ik, Nebukadnezar, mijn ogen op ten hemel, want mijn verstand kwam weer in mij; en ik loofde den Allerhoogste, en ik prees en verheerlijkte den Eeuwiglevende, omdat Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van geslacht tot geslacht" (Daniël 4:34).

Juli 2025